

ข่าวสาร งานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๙ ประจำเดือน มีนาคม ๒๕๕๗

ผลงานวิจัยและบทความ

- 👁️ ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันไทย : การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้
- 👁️ เครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน : กรณีศึกษาเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.)

บทความที่น่าสนใจ

- 👁️ กรุงเทพมหานครราชธานี ครบรอบ ๒๒๒ ปี

“ข้อมูลมาตรฐาน วิชาการก้าวไกล รัฐสภาไทยก้าวหน้า”

สำนักวิชาการ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๖๗ - ๘ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๖๒

วัตถุประสงค์

- เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านงานวิจัย
- เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านงานวิจัยให้แพร่หลายและทันต่อสถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
- เพื่อให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้ประกอบการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติของรัฐสภา

เป้าหมาย

- สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จัดพิมพ์ที่

- สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๑๑ เป็นรายเดือน (ปีละ ๑๒ เล่ม)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ผลงานวิจัยและบทความ	
☺ ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันไทย : การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้	๑
☺ เครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน : กรณีศึกษาเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.)	๒๔
บทความที่น่าสนใจ	
☺ กรุงเทพมหานครราชธานี ครบรอบ ๒๒๒ ปี	๒๖
รายการวิจัยก้าวไกล	๓๔
ข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา	
☺ “โครงการหลวง” ควัารางวัล Columbo Plan องค์กรเดียวในโลกแก้ปัญหาฝิ่น	๓๕
สาระน่ารู้งานวิจัยและพัฒนา	
☺ แพทย์ระบุอวัยวะเริ่มด้อยประสิทธิภาพเมื่ออายุ ๒๗ ปี	๓๖
☺ สารสกัดจากตะไคร้ต้านมะเร็ง	๓๗

ผลงานวิจัยและบทความ

- ชื่อเรื่อง : ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันไทย : การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้
- ผู้วิจัย : พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ
- หน่วยงาน : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปีการศึกษา : ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๓ - ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๔

ปัญหาวิจัย

๑. คอร์รัปชันคืออะไร สังคมไทยและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมาย หรือเข้าใจความหมายของคอร์รัปชัน ในบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทยอย่างไร
๒. คอร์รัปชันมีองค์ประกอบในเชิงระบบอย่างไรบ้าง
๓. จะสร้างดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันของสังคมไทยและของแต่ละหน่วยงานให้มีความตรงตามความหมายที่แท้จริงของคอร์รัปชันในทัศนะของคนไทยและสากล (Validity) มีความเที่ยงในการวัดค่าของคอร์รัปชัน (Reliability) มีความไวในการได้มาซึ่งค่าของคอร์รัปชันที่ทำการวัด (Sensibility) และมีความหมายต่อความเป็นจริงและการรับรู้ของค่าที่ทำการวัดนั้น (Meaningfulness) ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. นิยามการคอร์รัปชันให้ชัดเจน ทั้งในเชิงแนวความคิดและในเชิงปฏิบัติการ (Conceptual And Operational Definitions) จากการให้ความหมายของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจทั่วประเทศ
๒. ศึกษากระบวนการคิดเกี่ยวกับคอร์รัปชัน ตามสภาพที่เป็นจริงของสังคมวัฒนธรรมไทย ที่สอดคล้องกับความคิดสากล และศึกษาองค์ประกอบสำคัญทั้งปวงของการทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการไทย
๓. สร้างดัชนีชี้วัด และตรวจสอบความตรงประเด็นหรือสมเหตุสมผล (Validity) และความเที่ยงหรือแม่นยำ (Reliability) ให้เป็นที่เชื่อถือได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบความคิดทางทฤษฎี

กรอบแนวคิดหลัก ที่ใช้ประเมินคอร์รัปชันอย่างรอบด้าน ทั้งส่วนย่อยและส่วนรวม คือทฤษฎีระบบ (Systems Theory) โดยระบองค์รวมและองค์ประกอบย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน จำแนกได้เป็น ๓ องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ภายใต้สภาพการณ์แวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะมีผลเป็นปัจจัยป้อนกลับ (Feedback) ไปสู่ปัจจัยนำเข้าอีก ในเชิงปฏิบัติการถูกใช้ และบางส่วนมีผลกระทบต่อกระบวนการโดยตรงด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากตัวแบบระบบไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงรวดเร็วได้ดีนัก จึงได้เพิ่มมิติในด้านตั้งเกี่ยวกับเทคนิค ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสภาพการณ์เฉพาะช่วงสมัยเข้าไปเป็นส่วนขยาย ทำให้ตัวแบบสามารถอธิบายปรากฏการณ์คอร์รัปชันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

แบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ประเภทตัดขวาง (Cross-sectional Survey) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรวิจัย

ประชากรวิจัยประกอบด้วยข้าราชการและพนักงานของรัฐทุกประเภททั่วประเทศ ซึ่งรวมถึงข้าราชการในกระทรวง ทบวง กรมทุกระดับ องค์กรอิสระ ราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๘ หน่วยงาน ตามรายชื่อตำแหน่งและหน่วยงานในนามานุกรมส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๑

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ๑,๔๕๕ คน ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้วยความสมัครใจ) จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ตอบทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ ชุด โดยจัดส่งไปยังหัวหน้าหน่วยงานโดยตรง และให้ส่งกลับมาทางไปรษณีย์ แบบสอบถามสำหรับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล และหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดได้จัดส่งผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๑๕ จังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กรณีของจังหวัดได้ขอความร่วมมือผ่านกระทรวงมหาดไทยด้วยอีกทางหนึ่ง แบบสอบถามส่วนหนึ่งได้ส่งผ่านไปยังสถาบันที่ฝึกอบรมข้าราชการระดับผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ศึกษาใน

หลักสูตรประจำของหน่วยงานบางหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้แบบสอบถามกระจายไปในระดับข้าราชการกลุ่มต่าง ๆ และกระจายไปในพื้นที่ทั่วประเทศให้มากที่สุด

จากแบบสอบถามที่ส่งกลับทางไปรษณีย์ เป็นเพศชายมากกว่าหญิงประมาณ ๒ ใน ๓ ส่วนมากมีอายุประมาณ ๔๐ ปีเศษ แต่งงานแล้วในสัดส่วน ๒ ใน ๓ การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีในสัดส่วน ๒ ใน ๓ อยู่ในระดับ ๖ - ๘ โดยอาจกล่าวโดยรวมได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับกลาง โดยมีระดับสูงในจำนวนที่น้อยกว่าคล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง ส่วนข้าราชการระดับล่างนั้นมีเป็นเพียงส่วนน้อย

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามขนาดยาว มีจำนวน ๒๒๓ ข้อ ประมวลจากเอกสารเกี่ยวกับการให้ความหมายและรูปแบบพฤติกรรมคอร์รัปชันทั้งหลาย ก่อนการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงพฤษภาคม ๒๕๔๔ ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เบื้องต้นในหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร และข้าราชการต่างจังหวัดที่เข้ารับการอบรมในโครงการต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑๐๐ คนในเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และได้ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงก่อนนำออกใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำข้อมูลมาศึกษาความถี่และร้อยละของตัวแปรต่าง ๆ ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล
๒. เรียงลำดับน้ำหนักของตัวแปรย่อย ในเรื่องความเบี่ยงเบนของพฤติกรรมในการปฏิบัติราชการ จัดตัวแบบสมการคอร์รัปชัน (Corruption Model) และประเภทของคอร์รัปชันตามค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
๓. วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ของตัวแปรย่อยของความเบี่ยงเบนในการปฏิบัติราชการ และรวบรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยตั้งชื่อตัวแปรกลุ่มใหม่ตามลักษณะของกลุ่มนั้น ทำให้ทราบว่า ตัวแปรกลุ่มใหม่มีตัวแปรย่อยกี่ตัว อะไรบ้าง ส่งผลต่อการอธิบายคอร์รัปชันในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร
๔. วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ของตัวแปรย่อยประเภทของคอร์รัปชัน และรวบรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยตั้งชื่อตัวแปรกลุ่มใหม่ตามคุณลักษณะของตัวแปรย่อยในกลุ่มนั้น ๆ และตรวจสอบว่ามีตัวแปรย่อยอะไรบ้างที่มีผลต่อคอร์รัปชันแต่ละประเภท และส่งผลต่อการอธิบายคอร์รัปชันในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร

๕. จำแนกอัตราความเสี่ยงของคอร์รัปชันโดยกระทรวงและกรม (หรือเทียบเท่า) โดยใช้ค่าคะแนนมาตรฐาน Z เป็นเกณฑ์

๖. วิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่สร้างขึ้นใหม่ และตัวแปรอิสระบางตัวกับตัวแปรตามซึ่งได้แก่ผลรวมของสมการคอร์รัปชันผลที่ได้รับก็คือสมการที่สามารถอธิบายและทำนายได้ว่า ในหน่วยงานใดมีพฤติกรรมอย่างไร มีปรากฏการณ์ประเภทใดที่จะส่งผลให้มีคอร์รัปชันสูงขึ้น หรือต่ำลง อันจะทำให้สามารถสร้างกลไกในการป้องกัน และสร้างภูมิคุ้มกันการคอร์รัปชันในวงราชการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ค้นพบมี ๔ ประการ ดังนี้

๑. ตัวแปรที่มีผลต่อคอร์รัปชัน

ผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ห้อยคล้องประกอบ สามารถแบ่งตัวแปรออกได้เป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. การผูกขาดอำนาจ (Monopoly of Authority)

๒. การใช้ดุลพินิจ (Discretion)

๒.๑ การใช้ดุลพินิจมาก

๒.๒ การทำงานเป็นคณะน้อย

๓. การตรวจสอบได้ (Accountability)

๓.๑ การมีระบบตรวจสอบ

๓.๒ การมีกระบวนการตรวจสอบ

๔. ความโปร่งใส (Transparency)

๔.๑ ให้คุณให้โทษโปร่งใส

๔.๒ โครงสร้างงานโปร่งใส

๔.๓ การให้คำตอบแทนโปร่งใส

๔.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชน

ตัวแปร ๒ กลุ่มแรกเป็นตัวแปรในเชิงบวกที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน กล่าวคือ เมื่อมีอัตราการผูกขาดอำนาจสูง มีการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการสูง จะทำให้มีอัตราการคอร์รัปชันในหน่วยงานสูง ส่วนอีก ๒ กลุ่มตัวแปรที่เหลือมีอิทธิพลต่อการคอร์รัปชันในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อมี

อัตราการตรวจสอบได้สูง และมีอัตราความโปร่งใสสูง จะมีอัตราคอร์รัปชันต่ำ เมื่อนำเอาข้อสรุปในเชิงกฎที่กล่าวมาข้างต้น มาเขียนเป็นสูตรสมการจะมีลักษณะดังนี้

$$C = M + D - A - T$$

เมื่อ

C	=	Corruption	คอร์รัปชัน
M	=	Monopoly of authority	การผูกขาดอำนาจ
D	=	Discretion	การใช้ดุลยพินิจ
A	=	Accountability	การตรวจสอบได้
T	=	Transparency	ความโปร่งใส

๒. ประเภทของคอร์รัปชันไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ พบว่า พฤติกรรมคอร์รัปชันในวงราชการไทย มี ๒ ประเภท คือ

๑. การฉ้อราษฎร์
๒. การบังหลวง

๓. พฤติกรรมเบี่ยงเบนในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

จากการนำเอาตัวแปรย่อย จำนวน ๑๔๗ ตัวแปร นำมาจัดกลุ่มโดยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ สามารถแบ่งประเภทความเบี่ยงเบนออกได้ ๘ ประเภท ดังนี้

๑. หย่อนยาน
๒. ขาดประสิทธิภาพ
๓. แสวงหาผลประโยชน์
๔. เล่นพรรคเล่นพวก
๕. สร้างเรื่อง
๖. อาฆาตแค้น
๗. สอพลอ
๘. เข้าขามเอ็นขาม

๔. ดัชนีชี้วัด

ผลการวิจัยข้างต้นนำมาจัดเป็นตัวชี้วัดได้ ๓ ประเภท ดังนี้ (๑) ตัวแปรที่มีผลต่ออัตราการคอร์รัปชันในวงราชการไทย (๒) ประเภทของคอร์รัปชันไทย และ (๓) ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ดังต่อไปนี้

ตัวแปรสำคัญสำหรับชี้วัดอัตราคอร์รัปชันไทย

ประกอบด้วยกลุ่มตัวชี้วัด ๔ กลุ่ม ดังต่อไปนี้

๑. ตัวแปรการผูกขาดอำนาจ (Monopoly- -M)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการผูกขาดอำนาจได้ร้อยละ ๕๕.๘๑๘ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue) ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. การรวมการตัดสินใจไว้ที่เดียว ไม่มีการแบ่งแยกอำนาจ (.๘๑๖)
๒. การผูกขาดอำนาจ (.๗๕๕)
๓. การเลื่อนตำแหน่ง ให้ความคิดความชอบ ขึ้นอยู่กับเส้นสาย (.๗๕๑)
๔. การไม่สามารถตรวจสอบการสั่งการได้ (.๗๖๑)
๕. การคัดเลือกเข้าทำงาน ใช้เส้นสาย เป็นญาติพี่น้อง รู้จักกัน (.๗๒๖)
๖. ไม่มีการใช้หน่วยงานภายนอกประกันความซื่อสัตย์ (.๗๑๘)
๗. ไม่มีระบบบันทึกความผิดของผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ (.๗๑๗)
๘. ไม่มีระบบให้ภาคเอกชนรับช่วงงานไปทำ (.๖๔๓)

๒. กลุ่มตัวแปรการใช้ดุลพินิจ (Discretion- -D)

แยกออกเป็น ๒ กลุ่มตัวแปร คือ (๑) การใช้ดุลพินิจมาก และ (๒) การทำงานเป็นคณะน้อย

๒.๑ การใช้ดุลพินิจมาก (Discretion๑- -D๑)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการใช้ดุลพินิจมากได้ร้อยละ ๖๖.๐๘ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue) ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ประชาชนไม่ได้รับโอกาสเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงาน (.๘๒๕)
๒. ไม่มีการปฏิรูปภารกิจและเทคโนโลยีเพื่อลดคอร์รัปชัน (.๘๒๑)

๓. ไม่มีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจในกฎระเบียบ (.๘๑๘)
๔. ไม่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นผู้ให้บริการแทนรัฐ (.๗๕๗)
๕. การโยกย้ายเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามความสามารถ (.๗๑๖)
๖. มีกฎระเบียบที่ยุ่งยาก ซับซ้อน (.๗๐๐)

๒.๒ การทำงานเป็นคณะน้อย (Discretion๒- -D๒)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการทำงานเป็นคณะน้อยได้ร้อยละ ๖๕.๘๖๖ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ไม่ได้มีการแยกภารกิจออกเป็นส่วน ๆ อย่างชัดเจน (.๘๔๘)
๒. ไม่มีการทำงานเป็นทีม (.๘๔๒)
๓. บทบาท ความรับผิดชอบไม่ระบุชัด ไม่พิมพ์ให้ทราบ (.๘๑๓)
๔. ใช้ดุลพินิจมาก ตีความเองเป็นใหญ่ (.๗๔๒)

๓. กลุ่มตัวแปรการตรวจสอบได้ (Accountability- -A)

แยกออกเป็น ๒ กลุ่มตัวแปร ได้แก่ (๑) ระบบตรวจสอบ และ (๒) กระบวนการตรวจสอบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑ ระบบตรวจสอบ (Accountability๑- -A๑)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายระบบตรวจสอบได้ร้อยละ ๕๖.๓๒๐ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. มีระบบสถิติ และการรวบรวมหลักฐานการคอร์รัปชัน (.๘๓๕)
๒. มีการประเมินโอกาสที่จะเกิดคอร์รัปชัน (.๘๐๔)
๓. ให้การศึกษาเรื่องคอร์รัปชันแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง (.๗๘๒)
๔. สร้างช่องทางข่าวสารข้อมูลคอร์รัปชันหลาย ๆ ทาง เช่น จากลูกค้า และสมาคมวิชาชีพ (.๗๖๐)
๕. เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่กล้ารายงานการกระทำผิด (.๗๑๖)
๖. เก็บรวบรวมข้อมูลการร้องเรียนเรื่องคอร์รัปชันอย่างเป็นระบบ (.๗๐๗)
๗. ใช้วิธีการพิสูจน์ความผิดด้วยการชี้แจงที่มาของผลประโยชน์ (.๖๕๕)

๘. มีแหล่งข้อมูลคอร์รัปชันจากหน่วยงานภายนอก เช่น จากสื่อมวลชน ธนาคาร สมาคม กลุ่มบุคคล (.๖๕๐)

๓.๒ กระบวนการตรวจสอบ (Accountability๒- -A๒)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายระบบตรวจสอบได้ร้อยละ ๕๘.๘๗ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ขจัดการปฏิบัติงานที่คลุมเครือ และไม่มีประสิทธิภาพ (.๘๑๕)
๒. มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ชัดเจน (.๗๗๗)
๓. ขจัดกฎหมายและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ยุ่งยาก (.๗๕๕)
๔. ตรวจสอบได้ ระบุผู้รับผิดชอบได้ชัดเจน (.๗๑๖)

๔. กลุ่มตัวแปรความโปร่งใส (Transparency- -T)

แยกออกเป็น ๔ กลุ่มตัวแปร ได้แก่ (๑) ความโปร่งใสของระบบ (๒) ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง (๓) ความโปร่งใสด้านค่าตอบแทน และ (๔) ความโปร่งใสด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔.๑ ความโปร่งใสของระบบการลงโทษ (Transparency๑- -T๑)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายความโปร่งใสของระบบการลงโทษได้ร้อยละ ๖๐.๘๑ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ (.๘๓๓)
๒. มีวิธีการพิจารณาโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม (.๘๓๑)
๓. มีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด (.๘๒๖)
๔. มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ (.๘๑๕)
๕. หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง (.๘๐๘)
๖. มีการปรามผู้ต่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต (.๘๐๕)
๗. มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว (.๘๐๕)

๔.๒ ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง (Transparency๒- -T๒)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายความโปร่งใสด้านโครงสร้างได้ร้อยละ ๕๗.๕๔๐ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น (.๘๑๕)
๒. โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน (.๗๕๐)
๓. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน (.๗๗๕)
๔. มีเจ้าหน้าที่ที่มาด้วยระบบคุณธรรมมีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่มากขึ้น (.๗๖๒)
๕. มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่ (.๗๐๔)
๖. มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง (.๖๘๕)

๔.๓ ความโปร่งใสด้านค่าตอบแทน (Transparency๓- -T๓)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายความโปร่งใสด้านค่าตอบแทนได้ร้อยละ ๖๗.๒๕๒ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. มีค่าตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ (.๘๕๗)
๒. มีค่าตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ (.๘๘๕)
๓. มีค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์ (.๘๕๒)
๔. มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอเพียงกับค่าใช้จ่าย (.๖๑๕)

๔.๔ ความโปร่งใสด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Transparency๔- -T๔)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายความโปร่งใสด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ร้อยละ ๖๘.๑๘๕ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ประชาชนได้เข้ามารับรู้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (.๘๓๔)
๒. ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ (.๘๗๐)
๓. ประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีการต่าง ๆ มากขึ้น (.๘๗๓)
๔. มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอกเข้าร่วมตรวจสอบ (.๕๗๐)

ประเภทของการคอร์รัปชัน (Types of Corruption- -C)

แยกออกเป็น ๒ กลุ่มตัวแปร ได้แก่ (๑) ประเภทนอรรายฐร์ และ (๒) ประเภทบังหลวง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การคอร์รัปชันประเภทนอรรายฐร์ (Type of Corruption๑- -C๑)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการคอร์รัปชันประเภทนอรรายฐร์ ได้ร้อยละ ๗๘.๐๔๕ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. กินเศษกินเลย ยกเอาบางส่วนไว้เป็นของตน (.๕๓๖)
๒. กินได้โต๊ะ รับประทานอาหารบริการ โดยไม่ถูกกฎหมาย (.๕๓๑)
๓. กินเปล่า เรียกทรัพย์สินเพื่อแลกกับประโยชน์ (.๕๒๘)
๔. กินนอกกินใน เอาประโยชน์กินจากราคา (.๕๒๗)
๕. กินตามน้ำ หารายได้จากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง (.๕๐๒)
๖. มีการรับสินบน รับประโยชน์ตอบแทน (.๔๕๒)
๗. มีการจูงใจ หน่วงเหนี่ยว กลั่นแกล้ง เรียกร้อง ช่มชู้ บังคับ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง (.๔๖๐)
๘. มีการกระทำผิด บิดเบือน หลีกเลียง ฝ่าฝืนกฎระเบียบ (.๓๔๔)

๒. การคอร์รัปชันประเภทบังหลวง (Type of Corruption๒- -C๒)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการคอร์รัปชันประเภทบังหลวง ได้ร้อยละ ๗๕.๔๐๗ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. มีการปลอมแปลงเอกสาร หลักฐานเพื่อผลประโยชน์ (.๔๕๓)
๒. มีการลักขโมย การเอาสิ่งที่ไม่เป็นสิทธิหรือไม่ได้รับอนุญาต (.๔๔๕)
๓. มีการเอื้อให้หลีกเลี่ยงภาษี ทั้งทางตรงและทางอ้อม (.๔๔๐)
๔. มีการใช้ความรุนแรง ทูบตี ทำร้าย จนถึงพยายามฆ่า (.๔๑๑)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนในการปฏิบัติราชการ (Deviation- -V)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนในการปฏิบัติราชการไม่ใช่คอร์รัปชัน แต่เป็นพฤติกรรมที่ก่อเหตุให้เกิดคอร์รัปชันมากขึ้นหรือน้อยลงในวงราชการ เปรียบเสมือนระดับภูมิคุ้มกันของร่างกาย ซึ่งเป็นฐานทำให้คนเจ็บป่วยเมื่อมีโรคภัยไข้เจ็บ หรือมีร่างกายแข็งแรง

พฤติกรรมเบี่ยงเบนในการปฏิบัติราชการ แยกออกเป็น ๘ กลุ่มตัวแปร ได้แก่ (๑) หย่อนยาน (๒) ขาดประสิทธิภาพ (๓) แสวงหาผลประโยชน์ (๔) เล่นพรรคเล่นพวก (๕) สร้างเรื่อง (๖) อาฆาตแค้น (๗) สอพลอ และ (๘) เข้าขามเอ็นขาม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การเบี่ยงเบนประเภทหย่อนยาน (Deviation๑- -V๑)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทหย่อนยาน ได้ร้อยละ ๗๐.๒๒ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (.๘๘๑)
๒. ขาดความรับผิดชอบ (.๘๗๖)
๓. ขาดปฏิภาณ (.๘๖๗)
๔. ค้อยคุณภาพ (.๘๖๕)
๕. ไม่รู้ร้อนรู้หนาว (.๘๖๑)
๖. หยิบโหยง เหยียบขี่ไก่ไม่ฝ่อ (.๘๖๑)
๗. ออกนอกกลุ่มนอกทาง (.๘๕๘)
๘. ไม่เอาใจใส่ต่อคุณภาพผลงาน (.๘๕๘)
๙. วางตัวไม่เหมาะสม (.๘๕๔)
๑๐. ไม่หาวิธียุติปัญหา (.๘๕๓)
๑๑. ขาดความคงเส้นคงวา ไม่สม่ำเสมอ (.๘๕๒)
๑๒. ขาดระเบียบวินัย (.๘๕๐)
๑๓. ไม่ให้ความสะดวก (.๘๔๕)
๑๔. ไม่ตัดสินใจ (.๘๔๒)
๑๕. ขาดความยุติธรรม (.๘๓๒)

- ๑๖. ขาดความรู้ความสามารถ (.๘๒๘)
- ๑๗. ขาดความเมตตากรุณา (.๘๒๖)
- ๑๘. ไม่ยอมทำงาน (.๘๐๕)
- ๑๙. มีการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน (.๘๐๔)
- ๒๐. ทำงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ (.๗๙๖)
- ๒๑. หย่อนยานทางศีลธรรม (.๗๙๒)
- ๒๒. ขาดความกล้าหาญในการทำงาน (.๗๘๔)
- ๒๓. ผลัดวันประกันพรุ่ง (.๗๖๖)
- ๒๔. มีข่าวสารข้อมูลที่คลาดเคลื่อน (.๗๖๕)

๒. การเบี่ยงเบนประเภทขาดประสิทธิภาพ (Deviation๒- -V๒)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทขาดประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ ๓๓.๕๖๖ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

- ๑. ขาดความคิดริเริ่ม (.๕๐๖)
- ๒. ขาดจินตนาการ (.๘๕๗)
- ๓. ขาดความคิดสร้างสรรค์ หรือการไม่ยอมทดลองสิ่งใหม่ ๆ (.๘๕๔)
- ๔. ขาดวิสัยทัศน์ (.๘๕๐)
- ๕. ขาดการประสานงาน (.๘๖๗)
- ๖. หย่อนยานทางศีลธรรม (.๘๖๖)
- ๗. ขาดความน่าเชื่อถือ มีวิกฤตศรัทธา (.๘๖๕)
- ๘. ขาดความผูกพันในงาน (.๘๕๖)
- ๙. ขาดตัวชี้วัดผลงาน (.๘๔๕)
- ๑๐. ลังเลใจ/ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ (.๘๒๐)
- ๑๑. ขาดภาวะผู้นำ (.๘๑๒)
- ๑๒. ขาดความเป็นมืออาชีพ (.๗๗๕)
- ๑๓. ลังเลใจ/ไม่กล้าที่จะรับผิดชอบ (.๗๗๕)

๓. การเบี่ยงเบนประเภทแสวงหาผลประโยชน์ (Deviation๓- -V๓)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทแสวงหาผลประโยชน์ ได้ร้อยละ ๗๓.๕๕๘ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ชอบหลอกลวง มีการถือโกง ฉ้อฉล (.๕๑๕)
๒. ชอบกระทำสิ่งผิด (.๕๑๐)
๓. รีดนาทาเร้น แสวงหาประโยชน์จากผู้อื่น (.๔๕๖)
๔. ชอบประพฤติชั่ว (.๔๔๔)
๕. ประพฤติตนเยี่ยงกลุ่มโจรในการทำงาน (.๔๔๓)
๖. เจ้าเล่ห์ (.๔๓๘)
๗. สมคบกันกระทำความผิด (.๔๓๔)
๘. กดขี่ (.๔๓๓)
๙. ชอบทำผิดกฎระเบียบ (.๔๖๕)
๑๐. ชอบข่มขู่ผู้อื่น (.๔๕๔)
๑๑. ขัดแย้งในผลประโยชน์ไม่แยกว่าอะไรเป็นของ ๆ ตน อะไรเป็นของราชการ (.๔๕๒)
๑๒. มีการเติมแต่งบัญชีเพื่อเบิกจ่ายเงินที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง (.๓๓๓)
๑๓. ชอบลักขโมย (.๓๓๑)

๔. การเบี่ยงเบนประเภทเล่นพรรคเล่นพวก (Deviation๔- -V๔)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทเล่นพรรคเล่นพวก ได้ร้อยละ ๗๖.๘๑๘ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ไม่ตรงไปตรงมา (.๕๑๓)
๒. ชอบรับสินบน (.๕๐๘)
๓. มุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว (.๕๐๗)
๔. ใช้ลูกเล่น หลอกล่อเอาประโยชน์ (.๕๐๔)
๕. ส่อทุจริต (.๔๕๘)
๖. อคติ กำเอียง (.๔๔๔)

๗. เล่นพรรคเล่นพวก ใช้ระบบอุปถัมภ์ (.๘๘๓)
๘. ให้สิทธิพิเศษแก่ญาติมิตร (.๘๖๕)
๙. มีการใช้อำนาจ อำนาจหน้าที่ และตำแหน่งในทางที่มีชอบ (.๘๑๗)
๑๐. ขาดการหักห้ามใจ ไม่อดทนต่อสิ่งเข้าใจ (.๗๘๐)

๕. การเบี่ยงเบนประเภทสร้างเรื่อง (Deviation & -V๕)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทสร้างเรื่อง ได้ร้อยละ ๖๘.๕๓๕ ประกอบด้วยตัวตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ชอบทำอะไรยุ่งยากโดยไม่จำเป็น (.๘๖๘)
๒. ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่น (.๘๖๒)
๓. ทำพอเป็นพิธี ขาดความจริงจัง (.๘๕๙)
๔. ทำงานที่ไม่มีความจำเป็น (.๘๕๗)
๕. ทำงานวนไปเวียนมา (.๘๕๖)
๖. ทำงานไม่สมเหตุสมผล (.๘๕๖)
๗. ยึดเป้าหมายรองมาเป็นเป้าหมายหลัก (.๘๕๐)
๘. กลบกล้อนปัญหาเบี่ยงเบนปัญหา (.๘๔๗)
๙. ทำงานแบบถ่วงงาน (.๘๔๕)
๑๐. ปฏิบัติงานไม่ได้ตามมาตรฐาน (.๘๔๕)
๑๑. ทำให้งานชะงัก (.๘๔๔)
๑๒. มีเป้าหมายที่ไม่ชัดเจน (.๘๔๒)
๑๓. เกรงครัดหรือหลบหลวม เกินพอดี (.๘๓๘)
๑๔. ถ้าช้า ไม่ทันการณ์ (.๘๓๕)
๑๕. หวงแหนเขตอิทธิพลของตนเอง (.๘๓๕)
๑๖. ชอบทำในสิ่งที่ไร้ประโยชน์ (.๘๓๔)
๑๗. ไม่มีผลงานปรากฏเป็นชิ้นเป็นอัน (.๘๓๔)
๑๘. ให้ความสำคัญส่วนย่อยยิ่งกว่าส่วนรวม (.๘๓๑)

๑๙. การทำอะไรที่เข้าใจยาก (.๘๒๗)
๒๐. ทำเป็นลึกลับ เคลือบคลุม (.๘๒๓)
๒๑. ทำงานเสมือนยุ่งอยู่ตลอดเวลา (.๘๒๓)
๒๒. เต็มไปด้วยความสูญเปล่า (.๘๒๓)
๒๓. ปฏิบัติงานล่าช้า (.๘๒๑)
๒๔. ไม่อยากให้ผู้อื่นเข้ามาตรวจสอบ (.๘๑๙)
๒๕. สะเพร่า ไม่ระมัดระวัง (.๗๙๗)
๒๖. มีพิธีกรรม พิธีรีตอง มากเกินไป (.๗๙๗)
๒๗. ไม่ยืดหยุ่น (.๗๙๐)
๒๘. เห็นห่างจากผู้คนและประชาชน (.๗๙๙)
๒๙. ชอบทำเป็นทางการจนเกินไป (.๗๖๑)

๖. การเบี่ยงเบนประเภทอาฆาตแค้น (Deviationb- -Vb)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทอาฆาตแค้น ได้ร้อยละ ๗๕.๑๕๘ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ชอบขัดขวางผู้อื่น (.๕๐๐)
๒. เจตนาร้าย ใส่ร้ายผู้อื่น (.๘๘๘)
๓. มองโลกในแง่ร้าย (.๘๘๕)
๔. มีการแก้แค้นแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน (.๘๗๙)
๕. ชอบสอดแนมคนอื่น (.๘๗๙)
๖. ชอบเข้าไปแทรกแซงเรื่องของคนอื่น (.๘๗๖)
๗. ทำอะไรรุนแรงเกินกว่าเหตุ (.๘๗๐)
๘. อาฆาตมาดร้ายต่อผู้อื่น จ้องแวง (.๘๖๖)
๙. มีความผิดปกติทางจิต หวาดระแวง (.๘๔๙)
๑๐. กำกับดูแลงานด้วยการมุ่งแต่จะลงโทษฝ่ายเดียว (.๘๒๗)
๑๑. มีอาการโรคประสาท (.๘๑๔)

๗. การเบี่ยงเบนประเภทสอพลอ (Deviation๗) - V๗)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทสอพลอ ได้ร้อยละ ๘๔.๗๑๕ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. ไม่สุภาพ ไร้มารยาท (.๕๒๕)
๒. ปัดแข้งปัดขา แย่งผลประโยชน์ (.๕๑๕)
๓. ชอบแสดงละคร ผักชีโรยหน้า (.๕๑๘)
๔. สอพลอ ประจบประแจง (.๕๑๖)

๘. การเบี่ยงเบนประเภทเข้าขามเย็นขาม (Deviation๘) - V๘)

ตัวแปรทั้งหมดในกลุ่มนี้อธิบายการเบี่ยงเบนประเภทเข้าขามเย็นขาม ได้ร้อยละ ๘๒.๗๖ ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Eigenvalue ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละกลุ่ม)

๑. หมดไฟ หมดกำลังใจ เสื่อมถอย เฉา (.๕๒๘)
๒. ทำงานเข้าขามเย็นขาม เฉื่อยชา (.๕๑๔)
๓. ย้อยู่กับที่ ไม่ขวนขวาย (.๕๑๐)
๔. เจ้าหน้าที่เบื้องาน เบื่อโลก (.๘๔๕)

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งที่จะหาข้อสรุปเกี่ยวกับตัวแปรคอร์รัปชันของสังคมไทย ที่สอดคล้องกับระบบสากล เพื่อนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดจริง แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนของหน่วยข้อมูลในแต่ละหน่วยงานย่อยในระดับกรมหรือเทียบเท่า แต่ก็สามารถให้ภาพรวมของการวิจัยที่หนักแน่น ซึ่งสามารถนำเอาผลการวิจัยไปทำการสังเกตสภาวะคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละหน่วยงานได้

ผลการวิจัยแม้ว่าจะยังคงอิงอยู่กับการรับรู้ของแต่ละบุคคล ที่อาจมีความแตกต่างกัน แต่จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากในภาพรวม สามารถทำให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เนื่องจากวิธีการวิเคราะห์หองค์ประกอบ ซึ่งรวมกลุ่มตัวแปรประเภทเดียวกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน ได้ทำให้การสรุปแนวความคิดในแต่ละกลุ่มตัวแปรมีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ในกรณีของกลุ่มตัวแปรการผูกขาดอำนาจ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย : การรวมการตัดสินใจไว้ที่เดียว ไม่มีการแบ่งแยกอำนาจ มีการผูกขาดอำนาจ การเลื่อนตำแหน่ง ให้ความดีความชอบ ขึ้นอยู่กับเส้นสาย การไม่สามารถตรวจสอบการสั่งการได้ ฯลฯ ทำให้ผู้ตอบในกลุ่มตัวแปรเดียวกัน มีความมุ่งหมายร่วมกันที่จะบรรลุเป้าหมายในคำตอบเดียวกันในที่สุด

ต่อไปนี้จะเป็นการเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยจัดทำเป็นดัชนีชี้วัดในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมคอร์รัปชัน โดยในดัชนีที่ ๑ จะเป็นการสรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงที่จะเกิดการคอร์รัปชันขึ้น ได้แก่ กลุ่มตัวแปร การผูกขาดอำนาจ การใช้ดุลยพินิจ และมีความเป็นคณะน้อย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวแปรที่ส่งเสริมให้เกิดการคอร์รัปชัน

ในขณะเดียวกัน ตัวแปรที่อาจถ่วงไม่ให้เกิดการคอร์รัปชัน ได้แก่ กลุ่มตัวแปรมีระบบในการตรวจสอบ มีกระบวนการตรวจสอบ ระบบลงโทษโปร่งใส โครงสร้างงานโปร่งใส ระบบค่าตอบแทนโปร่งใส มีการมีส่วนร่วมของประชาชน ระดับชั้นเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการ (แรงจูงใจหรือสิทธิประโยชน์ที่จะสูญเสียไปถ้าถูกจับได้) และโอกาสที่จะถูกจับได้

ผลการค้นพบจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาจัดเป็นตัวอย่างของดัชนีชี้วัดได้ดังต่อไปนี้

๑. ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันในหน่วยราชการไทย (แบบสั้น)
๒. ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันในหน่วยราชการไทย (แบบยาว)
๓. ดัชนีชี้วัดประเภทคอร์รัปชันในหน่วยราชการไทย (แบบสั้น)
๔. ดัชนีชี้วัดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการปฏิบัติราชการ (แบบยาว)

๑. ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันในหน่วยราชการไทย (แบบสั้น)

ในหน่วยงาน มีลักษณะต่อไปนี้เพียงใด	ระดับ				
	น้อย	←————→			มาก
	๐	๑	๒	๓	๔
มีการผูกขาดอำนาจ					
มีการใช้ดุลพินิจมาก					
มีความเป็นคณะน้อย					
มีระบบในการตรวจสอบ					
มีกระบวนการตรวจสอบ					
ระบบลงโทษโปร่งใส					
โครงสร้างงานโปร่งใส					
ระบบค่าตอบแทนโปร่งใส					
มีการมีส่วนร่วมของประชาชน					
ตำแหน่งหน้าที่และสิทธิประโยชน์ที่จะเสีย ไปหากถูกจับได้ (ระดับชั้นข้าราชการที่ถูก วิเคราะห์)					
โอกาสที่จะถูกจับได้					

น้ำหนักของตัวแปรที่มีผลต่ออัตราคอร์รัปชัน

ในหน่วยงาน มีลักษณะต่อไปนี้เพียงใด	ถ่วงน้ำหนัก
มีการผูกขาดอำนาจ	๐.๓๓๔
มีการใช้ดุลพินิจมาก	๐.๓๓๓
มีความเป็นคณะน้อย	๐.๓๓๓
มีระบบในการตรวจสอบ	๐.๑๒๕
มีกระบวนการตรวจสอบ	๐.๑๒๕
ระบบลงโทษโปร่งใส	๐.๑๒๕
โครงสร้างงานโปร่งใส	๐.๑๒๕
ระบบค่าตอบแทนโปร่งใส	๐.๑๒๕
มีการมีส่วนร่วมของประชาชน	๐.๑๒๕
ตำแหน่งหน้าที่และสิทธิประโยชน์ที่จะเสียไป หากถูกจับได้ (ระดับชั้นข้าราชการที่ถูกวิเคราะห์)	๐.๑๒๕
โอกาสที่จะถูกจับได้	๐.๑๒๕

จากดัชนีที่ ๑ เรื่องดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันในหน่วยราชการไทย (แบบสั้น) ถ้ามีข้อตกลงว่า บุคคลมีการคิดอย่างมีเหตุผล ดังนั้น หากขาดการตรวจสอบ การคอร์รัปชันก็อาจเกิดขึ้น ในทางตรงข้าม ถ้ามีการตรวจสอบถ่วงดุลที่ดี แม้ว่าการที่จะทำการคอร์รัปชันก็จะไม่สามารถกระทำได้ และในขณะที่เกิดความสมดุล ได้แก่การที่กลุ่มตัวแปรที่ส่งเสริมการคอร์รัปชัน ถูกถ่วงด้วยกลุ่มตัวแปรการถ่วงดุลการคอร์รัปชันพอดี และมีค่าเท่ากับศูนย์

จากข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว หากให้ค่าน้ำหนักตามที่ปรากฏในตาราง และนำไปใช้สำหรับสังเกตการณ์ในหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากมีปรากฏการณ์ตรงกับตัวแปรใด ๆ แล้ว ก็ให้ค่าว่ามี ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๑ และหากไม่มีก็ให้ค่าเท่ากับ ๐ โดยถ้าหากมีทุกเรื่องเกิดขึ้นก็จะทำให้การคอร์รัปชันถูกถ่วงด้วยการตรวจสอบต่าง ๆ พอดี หรือมีค่าเท่ากับ ๐ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมมติว่าในองค์กรหนึ่ง มีปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทุกเรื่องตามตัวแปรที่กำหนด ได้แก่ เห็นว่ามีการผูกขาดอำนาจ ใช้ดุลพินิจมาก ไม่ยอมฟังใคร ทำงานเป็นคณะน้อย แต่ขาดระบบตรวจสอบต่าง ๆ ฯลฯ ก็ให้ค่าตัวเลขกับสิ่งที่เกิดขึ้นเป็น ๑ ทั้งหมด เนื่องจากคำถามให้คะแนนระหว่าง ๐ กับ ๑

จากสมการความเสี่ยง จะได้รูปแบบความสัมพันธ์ดังนี้

(มีการผูกขาดอำนาจ + มีการใช้ดุลพินิจมาก + มีความเป็นคณะน้อย) - (มีระบบในการตรวจสอบ + มีกระบวนการตรวจสอบ + ระบบลงโทษโปร่งใส + โครงสร้างงานโปร่งใส + ระบบค่าตอบแทนโปร่งใส + มีการมีส่วนร่วมของประชาชน + ชั้นยศสูง + มีโอกาสที่จะถูกจับได้)

แทนค่าด้วยการถ่วงน้ำหนัก จะได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความเสี่ยง} &= (0.334 + 0.333 + 0.333) - (0.125 + 0.125 + 0.125 + \\ & 0.125 + 0.125 + 0.125 + 0.125 + 0.125) \\ &= (1.0) - (1.0) = 0 \end{aligned}$$

หมายถึงองค์การนี้มีลักษณะสมดุลพอดี มีความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันเท่ากับศูนย์ แต่หากเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงบางอย่าง เช่น องค์การมีการทำงานเป็นคณะมาก คะแนนจะเสียไป ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความเสี่ยง} &= (0.334 + 0.333 + 0) - (1.0) \\ &= (0.667) - (1.0) \\ &= -0.333 \end{aligned}$$

หมายถึงหน่วยงานนี้มีความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันติดลบ ซึ่งแสดงว่าองค์การนี้มีลักษณะที่ดี มีสิ่งที่คอยเหนี่ยวรั้งไม่ให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น และในทำนองเดียวกันถ้าตัวถ่วงน้ำหนักขาดหายไปบางส่วน ก็จะทำให้ความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันมีมากขึ้นตามลำดับ และมีค่าสูงสุด เมื่อมีการผูกขาดอำนาจ มีการใช้ดุลพินิจมาก มีความเป็นคณะน้อย โดยปราศจากตัวถ่วงอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม พึงตระหนักว่าในหน่วยงานหนึ่ง ๆ ความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันกับการเกิดคอร์รัปชันจริง ๆ อาจไม่สอดคล้องกันในทุกลักษณะก็ได้ เมื่อไม่สามารถขจัดความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันให้มีค่าสมบูรณ์ เป็น -๑ ได้ เช่น ในหน่วยงานหนึ่ง อาจมีค่าความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันต่ำมาก แต่ไม่ถึง -๑ ถึงกระนั้นก็ดี ปรากฏว่า บังเอิญเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่อาจเกิดคอร์รัปชันขึ้นได้ง่าย ก็อาจเกิดคอร์รัปชันตามที่เป็นจริงได้มากกว่าหน่วยงานที่มีลักษณะองค์การที่มีลักษณะงานมีความเสี่ยงกับการคอร์รัปชัน แต่ไม่มีกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดคอร์รัปชัน เป็นต้น

ยกตัวอย่าง เช่นในองค์กร (ก) ไม่มีการผูกขาดอำนาจเลย มีการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างโปร่งใส แต่ปรากฏว่าไม่มีใครให้ความสนใจมาตรวจสอบหน่วยงานนี้ เนื่องจากไม่เคยมีชื่อเสียงในทางที่ไม่ดี ดังนั้นโอกาสที่จะถูกจับได้อาจไม่มี ทำให้คะแนนของสมการกลายเป็น ๑ - (๑-๐.๑๒๕) เท่ากับ ๐.๑๒๕ ซึ่งหมายความว่ามีความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันต่ำมากแล้ว แต่ด้วยสามัญสำนึกก็อาจคาดได้ว่า หากมีโอกาสได้ทำ

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แล้วก็อาจเกิดคอร์รัปชันในความเป็นจริงได้ ในกรณีที่ตรงกันข้ามก็เช่นกัน กล่าวคือ ในหน่วยงานที่มีระบบค่อนข้างไม่ดี แต่ถ้าไม่มีโอกาสในการคอร์รัปชัน ก็อาจปรากฏคะแนนความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันอาจสูงใกล้เคียง ๑ แต่ไม่เกิดคอร์รัปชันในความเป็นจริงขึ้นได้

ในลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นนั้น หากสามารถสร้างระบบให้มีค่าความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันได้น้อยลงได้เท่าไร ก็จะหมายถึงโอกาสตามความเป็นจริงที่จะเกิดการคอร์รัปชันลดลงด้วย หากโอกาสต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานมีข้อตกลงเบื้องต้นเท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ตาม หากเห็นว่า วิธีการคิดดังกล่าวยังไม่มีความละเอียดพอ อาจให้ค่าการตอบเป็น ๐, ๑, ๒ และ ๔ แทนการให้ค่าเพียง ๐ หรือ ๑ เท่านั้นก็ได้ ทั้งนี้เพื่อแสดงปริมาณความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น

วิธีการดังกล่าว เป็นการให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์ หรือการมองปัญหาในเชิงนามบัญญัติ (Nominal Scale) มากกว่าการคำนวณค่าที่แท้จริงของแต่ละหน่วยงาน ดังจะกล่าวถึงต่อไป

ในอีกลักษณะหนึ่ง เพื่อให้ผู้ประเมินการคอร์รัปชันในหน่วยงานสามารถประเมินได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น ก็อาจนำดัชนีดังกล่าวไปดัดแปลง โดยนำตัวแปรย่อยของแต่ละกลุ่มตัวแปรไปใส่ไว้ เพื่อให้สามารถมีการวินิจฉัยได้ละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ส่วนการให้น้ำหนักและการกำหนดค่าของการวัดอาจกำหนดเป็น ๐ และ ๑ หรือเป็น ๐, ๑, ๒ และ ๔ ตามความต้องการ

ประการสุดท้าย อาจนำเฉพาะตัวแปรย่อยมาทำเป็นแบบสอบถามหรือดัชนีรวม แล้วจึงนำค่าคำตอบที่ได้รับมาประมวลใหม่ในแต่ละกลุ่มตัวแปร หลังจากนั้นจึงนำค่าน้ำหนักมาคูณเพื่อตรวจสอบว่าแต่ละตัวแปรมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาน้ำหนักรวมทั้งหมดก็จะได้ค่าความเสี่ยงในการคอร์รัปชันที่เป็นองค์รวม

สิ่งที่สมควรดำเนินการต่อไปก็คือ การนำตัวแปรที่ได้ค้นพบนี้ไปทำการทดสอบกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นการเฉพาะ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุม และสามารถทำการสร้างสัมประสิทธิ์ของแต่ละตัวแปรขึ้นมาใหม่ จะได้รูปแบบความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันในแต่ละหน่วยงานขึ้น ในอนาคตหากมีการแลกเปลี่ยนผลลัพธ์ที่ได้จากการนี้จะเป็นประโยชน์ยิ่งในการพัฒนาดัชนีคอร์รัปชันที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกลักษณะคอร์รัปชันในหน่วยงาน และจะทำให้ดัชนีคอร์รัปชันไทยมีความแม่นยำ (Precision) มากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

จากการพัฒนาคอร์รัปชันของหน่วยงานขึ้นนี้ สิ่งที่จะเป็นประโยชน์มากขึ้นก็คือ ในแต่ละหน่วยงาน จะสามารถทราบได้ว่า กลุ่มตัวแปรใดที่ส่งเสริมให้เกิดคอร์รัปชัน กลุ่มตัวแปรใดบ้างไม่ให้เกิดคอร์รัปชัน

ในปริมาณเท่าไร ค่าการถ่วงดุลด้วยตัวแปร การคอร์รัปชันของแต่ละหน่วยงาน จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานได้อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในการสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้การคอร์รัปชันทำได้ยากยิ่งขึ้น ซึ่งหมายถึงการลดอัตราการคอร์รัปชันในแต่ละหน่วยงานนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการในลักษณะของการนำร่อง ดังนั้นแบบสอบถามซึ่งได้รับการตอบรับจากบางกรม/สำนักงานจึงมีจำนวนน้อย การศึกษาในครั้งต่อไปจะได้ดำเนินการวิจัยซ้ำในหน่วยงานเดิมด้วยปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นตัวแทนของหน่วยงานนั้นอย่างสมบูรณ์

๒. ในการศึกษาครั้งนี้ มิได้มีการแบ่งประเภทของงานที่อาจก่อให้เกิดการคอร์รัปชันไว้ โดยกำหนดไว้เป็นคำถามปลายเปิด ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะได้มีการนำประเภทของงานที่อาจก่อให้เกิดการคอร์รัปชันเข้ามาร่วมในการพิจารณา และให้ผู้ตอบแบบสอบถามมุ่งความสนใจไปยังกรณีนั้น ๆ ด้วย เช่น การจัดซื้อจัดหา การใช้ดุลพินิจในการจับกุม หรือให้คุณให้โทษแก่ประชาชน การใช้อำนาจหน้าที่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยมิชอบ เป็นต้น

๓. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถลดกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ออกมาได้เป็นพวก ๆ ประมาณ ๑๕ กลุ่มตัวแปร ทำให้ง่ายในการวิเคราะห์ โดยที่ยังไม่ทิ้งคุณลักษณะของตัวแปรย่อยต่าง ๆ ที่นำมาอธิบายคุณลักษณะร่วมของตัวแปรนั้น ๆ ในรูปของตัวแปรที่ได้มีการจัดพวกนั้นแล้ว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จะทำการทดสอบเฉพาะตัวแปรที่ได้มีการจัดพวกใหม่แล้วนี้ ซึ่งจะประกอบด้วย ชื่อของตัวแปรที่เป็นความหมายทั่วไป และคุณลักษณะของตัวแปรย่อยที่ได้มาจากการวิจัยครั้งนี้ นั่นหมายถึงเราจะมีตัวแปรที่มีจำนวนน้อยที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์ ด้านการคอร์รัปชันในแง่มุมต่าง ๆ ได้ครอบคลุมมากที่สุด

๔. ในการวิเคราะห์ถดถอยของการศึกษาในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันที่ได้จัดพวกไว้แล้วจากข้อ ๓ ในรูปของ Z-Score กับความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันของหน่วยงานนั้น ๆ นั่นหมายถึงว่าเราสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันกับกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ทั้งเป็นภาพรวมของทุกกลุ่ม และมีการแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มย่อย เรียงจากกลุ่มที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดในกลุ่ม ๑ ไปจนถึงกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงมากกว่าในกลุ่ม ๒ ถึงกลุ่ม ๕ ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะยึดการแบ่งกลุ่มเป็น ๕ พวก เช่น ครั้งนี้ไว้ก่อน เพื่อที่จะทำให้การวิจัยมีความแจ่มชัดขึ้น

๕. เป็นที่น่าสนใจมากกว่า ในการวิจัยในระยะที่สอง (Phase II) เมื่อมีการเก็บข้อมูลในระดับกรมหรือในระดับหน่วยงาน พึงพิจารณานำตัวแบบที่กล่าวมาข้างต้นไปใช้ ด้วยการเก็บข้อมูลแบบสุ่ม (Random Sampling Method) ประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ ตัวอย่างต่อหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้มีระดับความเชื่อมั่นประมาณร้อยละ ๘๕ และนำข้อมูลของหน่วยงานดังกล่าวมานั้นมาจัดลำดับความเสี่ยงในการเกิดการคอร์รัปชัน และพียงนำไปใช้ทดสอบอย่างสม่ำเสมอเป็นรายปีไป เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตัวแบบให้มีความแม่นยำในการอธิบายและการทำนายในเชิงดัชนีชี้วัดได้แม่นยำขึ้นเป็นลำดับ ผลจากการดำเนินการจะทำให้ดัชนีวัดคอร์รัปชันที่มั่นคงของแต่ละหน่วยงาน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการของแต่ละหน่วยงานได้อย่างมาก รวมทั้งการพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาเพื่อสร้างเสริม “ภูมิคุ้มกัน” คอร์รัปชันในระดับประเทศด้วย การพัฒนาในส่วนนี้มุ่งประโยชน์ในการปฏิรูประบบราชการทั้งในด้านโครงสร้าง (Structure) และพฤติกรรมคอร์รัปชันเฉพาะประเด็น (Specific Pattern of Behavior) และเฉพาะหน่วยงาน มิใช่มุ่งที่จะปฏิรูปเฉพาะด้านโครงสร้างของหน่วยงานแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งประสบการณ์ในอดีต ทั้งของไทยและสากล ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันหรือเสริมสร้างการพัฒนาประสิทธิภาพของงานราชการได้อย่างบริบูรณ์

ชื่อเรื่อง : เครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน :
กรณีศึกษาเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.)

ผู้วิจัย : รุ่งโรจน์ เพชรบูรณิน

หน่วยงาน : สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา : ๒๕๕๖

การศึกษาเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ศึกษาพัฒนาการของเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) ศึกษาถึงปัญหาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) โดยใช้วิธีการในเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า การเกิดขึ้นของเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) เริ่มจากปลายปี ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน ระยะเวลาเกือบ ๓ ปีที่ผ่านมา เป็นกระบวนการที่มีการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างบุคคล องค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บนวัตถุประสงค์ที่ต้องการเห็นสังคมไทยเป็นสังคมที่โปร่งใสปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยปรัชญาการอยู่ร่วมกัน โดยเห็นคุณค่าของสมาชิกทุกคนอาศัยความเข้าใจและความจริงใจเป็นกลไกให้เกิดการขับเคลื่อนของเครือข่ายแทนการใช้อำนาจสั่งการ

คปต. เกิดขึ้นในรูปแบบกระจายเชิงซ้อน โดยเริ่มจากเครือข่ายที่เป็นองค์กรแกนหรือกลุ่มแกนกลางประสานเพียงกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่ง มีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานกับกลุ่ม และบุคคลในส่วนอื่น ๆ และกระจายการประสาน เชื่อมสัมพันธ์กันในระหว่างสมาชิกด้วยกันและกับกลุ่มแกน ซึ่งกลุ่มแกนจะคอยทำหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับสมาชิกเครือข่าย ความเคลื่อนไหวของ คปต. ที่ผ่านมามีการแสดงบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน สรุปได้ดังนี้

- ๑) บทบาทในการสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ในการต่อสู้กับปัญหาการคอร์รัปชัน
- ๒) บทบาทการประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคการเมือง เพื่อแก้ปัญหาในเชิงโครงสร้าง
- ๓) บทบาทการดำเนินการกับเรื่องร้องเรียนการทุจริตที่มีมาถึง คปต. โดยเป็นสื่อกลางในการเชื่อมต่อ ผลักดันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๔) บทบาทการเชื่อมโยงสนับสนุนองค์กรสมาชิกเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในเครือข่าย

นอกจากนี้ยังพบว่าจุดอ่อนของ คปต. ที่สำคัญคือ เรื่องของการบริหารจัดการเครือข่าย ที่มีปัญหาทั้งทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ จุดแข็งที่สำคัญคือ มีศักยภาพในการจุดประกาย ที่ทำให้เกิดกระแสในสังคมให้ผู้คนออกมามีส่วนร่วมได้ระดับหนึ่ง โอกาสที่สำคัญคือ สถานการณ์ทางการเมืองที่เอื้ออำนวย ทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศสงครามกับคอร์รัปชัน และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมากขึ้น และอุปสรรคที่สำคัญคือ รัฐบาลยังเลือกปฏิบัติและขาดความจริงจังในการแก้ปัญหา คนในรัฐบาลยังมีผลประโยชน์ที่ทับซ้อน ซึ่งอาจทำให้มีการทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย จากการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของ คปต. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาเครือข่ายที่เน้นความสำคัญใน ๒ ประเด็น คือ ๑) รูปแบบการจัดองค์กรและการประสานงาน โดยจะเน้นการจัดรูปองค์กรประสานงานเป็นแนวตั้งมากขึ้น ๒) กระบวนการทำงานในอนาคต คปต. ที่จะเน้นในหลายเรื่อง เช่น การมีส่วนร่วม การสื่อสาร การทำงานเชื่อมโยงกับท้องถิ่น เป็นต้น

บทความที่น่าสนใจ

กรุงเทพมหานครราชธานี ครบรอบ ๒๒๒ ปี

เรียบเรียงโดย ยุคลธร เตชะวนากร

ความเป็นมาของกรุงเทพมหานคร มหานครแห่งหนึ่งของโลก ย้อนอดีตเมื่อ ๒๒๒ ปีก่อน...

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีแล้ว ได้ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างพระบรมมหาราชวังขึ้นทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เดิมพื้นที่ที่ตั้งพระบรมมหาราชวังนี้เป็นที่ที่พระยาราชเศรษฐีกับพวกจีนอาศัยอยู่ จึงได้ทรงมีพระบรมราชโองการให้พวกเขาย้ายไปตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ที่สวน ตั้งแต่คลองวัดสามปลื้มไปจนถึงคลองวัดลำเพ็ง การสถาปนากรุงเทพมหานครได้กระทำขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๓๒๕ โดยได้ตั้งพิธียกเสาหลักเมืองตามราชประเพณี เมื่อวันที่อาทิตย์เดือน ๖ ขึ้น ๑๐ ค่ำ ปีชวด ตรงกับวันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๒๕ ฤกษ์เวลาอรุณแล้ว ๕๔ นาที

หลังจากที่ก่อสร้างพระนครซึ่งประกอบไปด้วยพระบรมมหาราชวัง และพระราชวังบวรสถานมงคลเสร็จแล้ว โปรดให้รื้อป้อมวิชัยนทร์และกำแพงเมืองกรุงธนบุรีข้างปากตะวันออกเสีย ขยายพระนครให้กว้างออกไปกว่าเก่า โปรดให้ขุดคลอง คูพระนครด้านตะวันออกตั้งแต่ตำบลบางลำพูบนตลอดมาออกแม่น้ำได้เหนือวัดสามปลื้ม คลองรอบกรุงด้านแม่น้ำตั้งแต่ปากคลองรอบกรุงข้างใต้ไปจดปากคลองด้านเหนือแล้วขุดคลองหลุดจากคลองคูเมืองเดิม ออกไปบรรจบคลองรอบกรุงที่ขุดใหม่ เมื่อโปรดให้ขุดคลองรอบกรุงแล้ว โปรดให้เกณฑ์ลาวเวียงจันทน์และลาวจากหัวเมืองริมแม่น้ำโขงเข้ามาในกรุง เพื่อก่อกำแพงรอบพระนครและสร้างป้อม หลังจากนั้นจึงลงมือสร้างมหาปราสาทมณฑลเทียรสถานภายในพระราชวังกับโปรดให้สร้างพระอารามและอารามชั้นในพระราชวังแห่งหนึ่งเพื่อประดิษฐานพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) การก่อสร้างแล้วเสร็จในปีพุทธศักราช ๒๓๒๗ แล้วอัญเชิญพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากรจากพระราชวังเดิม ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาประดิษฐานในพระอารามใหม่ แล้วพระราชทานว่า วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ครั้นปีพุทธศักราช ๒๓๒๘ สร้างพระนครและพระมหาปราสาทราชนิเวศแล้วเสร็จ โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีพระบรมราชาภิเษกและสมโภชพระนคร แล้วพระราชทานนามพระนครใหม่ให้ต้องกับนามพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากรว่า กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยามหาดิลกภพนพรัตน์ราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศมหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์ แต่ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงแปลงสร้อยจากบวรรัตนโกสินทร์ เป็นอมรรัตนโกสินทร์แทน

หลังจากที่รัชกาลที่ ๑ ได้โปรดให้สร้างพระบรมมหาราชวังแล้ว ก็โปรดให้สร้างวังเจ้านายและโปรดให้เสนาบดีผู้ใหญ่สร้างบ้านเรือนอยู่โดยรอบพระราชวัง ส่วนบ้านเรือนข้าราชการผู้น้อยและราษฎร ก็ตั้งอยู่ถัดออกมาเป็นชั้น ๆ กัน บางทีก็รวมตัวกันอยู่เป็นหมวดหมู่ตามอาชีพ เป็นตำบลต่าง ๆ เมื่อเสนาบดีชุดเก่าล่วงลับไปแล้ว ผู้ที่เป็นเสนาบดีใหม่ก็ตั้งบ้านเรือนห่างไกลจากพระราชวังออกไป และบ้านข้าราชการชั้นผู้น้อยกับประชาชนพลเมืองก็พลอยติดตามออกไปตั้งเป็นหมู่ ๆ อยู่ด้วย กรุงเทพมหานครก็ขยายตัวออกไปทุกทีเป็นลำดับ การติดต่อไปมาใช้ทางเดินเท้าและพายเรือไปมาในคูคลองเป็นหลัก กรุงเทพมหานครจึงได้ฉายานามอีกอย่างหนึ่งว่า เวนิสตะวันออก คู่กับเมืองเวนิสแห่งตะวันตกที่อยู่ในประเทศอิตาลี อันเป็นเมืองที่มีคูคลองล้อมรอบเช่นกัน

เมื่อความเจริญจากประเทศทางตะวันตกเข้ามา ก็ได้มีการสร้างถนนใหม่ และขยายตรอกออกไปเป็นถนน โดยถนนที่ได้สร้างขึ้นเป็นแห่งแรกคือถนนเจริญกรุง

ทางด้านรูปแบบการปกครองของกรุงเทพมหานครนั้น นับตั้งแต่เริ่มมีการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๒๕ เป็นต้นมา กรมเมืองหรือกระทรวงนครบาลเป็นหน่วยงานรับผิดชอบปกครองกรุงเทพมหานคร

ในปีพุทธศักราช ๒๔๖๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงยุบกระทรวงนครบาลรวมเข้ากับกระทรวงมหาดไทยและตั้งสมุหพระนครบาลเป็นผู้ปกครองกรุงเทพฯ ในฐานะเป็นมณฑลหนึ่ง

ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ มีการยุบการปกครองส่วนภูมิภาค กรุงเทพฯ จึงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่ง ในปี ๒๔๗๗ มีการรวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเข้าเป็นหน่วยบริหารเดียวกัน เรียกว่านครบาลกรุงเทพธนบุรี แต่ในปีต่อมาได้แยกออกเป็นสองจังหวัดตามเดิม

ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ ได้มีการรวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเข้าเป็นหน่วยเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง เรียกว่านครหลวงกรุงเทพธนบุรี

ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ ได้จัดรูปการปกครองแบบใหม่เรียกว่า กรุงเทพมหานคร ให้มีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่ง ในครั้งนี้ได้รวมการปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามาเป็นหน่วยเดียวกันด้วย

ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ กรุงเทพมหานครได้รับการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งเป็นรูปการปกครองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือเป็นหน่วยการปกครองที่มีฐานะเป็นทบวงการเมืองและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกับสภากรุงเทพฯ ซึ่งทั้งสองฝ่ายมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานครอีกครั้งหนึ่ง โดยให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของเขตต่าง ๆ

กรุงเทพมหานครในปัจจุบันเป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงิน การธนาคาร การสื่อสาร โดยแบ่งเขตการปกครองเป็น ๕๐ เขต มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๕๖๒.๒ ตารางกิโลเมตร

รายชื่อเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร ได้แก่

๑. คลองเตย	๒. กลองสาน	๓. คลองสามวา
๔. คันนายาว	๕. จตุจักร	๖. จอมทอง
๗. คอนเมือง	๘. ดินแดง	๙. ดุสิต
๑๐. ดลิ่งชัน	๑๑. ทวีวัฒนา	๑๒. ทุ่งครุ
๑๓. ธนบุรี	๑๔. บางกอกน้อย	๑๕. บางกอกใหญ่
๑๖. บางกะปิ	๑๗. บางขุนเทียน	๑๘. บางเขน
๑๙. บางคอแหลม	๒๐. บางแค	๒๑. บางซื่อ
๒๒. บางนา	๒๓. บางบอน	๒๔. บางพลัด
๒๕. บางรัก	๒๖. บึงกุ่ม	๒๗. ปทุมวัน
๒๘. ประเวศ	๒๙. ป้อมปราบศัตรูพ่าย	๓๐. พญาไท
๓๑. พระโขนง	๓๒. พระนคร	๓๓. ภาษีเจริญ
๓๔. มีนบุรี	๓๕. ยานนาวา	๓๖. ราชเทวี
๓๗. ราษฎร์บูรณะ	๓๘. ลาดกระบัง	๓๙. ลาดพร้าว
๔๐. วังทองหลาง	๔๑. วัฒนา	๔๒. สวนหลวง
๔๓. สะพานสูง	๔๔. สัมพันธวงศ์	๔๕. สาทร
๔๖. สายไหม	๔๗. หนองแขม	๔๘. หนองจอก
๔๙. หลักสี่	๕๐. ห้วยขวาง	

ตราประจำจังหวัดกรุงเทพมหานครคือ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

ความหมายของชื่อกรุงเทพมหานคร สามารถแปลเป็นตอน ๆ ได้ความว่า

กรุงเทพมหานคร	พระนครอันกว้างใหญ่คึ่งเทพนคร
อมรรัตนโกสินทร์	เป็นที่สถิตของพระเจ้าอมรรต
มหินทรายุธยา	เป็นมหานครที่ไม่มีใครรบชนะได้
มหาดีลกภ	มีความงามอันมั่นคงและเจริญยิ่ง

นพรัตนราชธานีบุรีรมย์	เป็นเมืองหลวงที่บริบูรณ์ด้วยแก้วเก้าประการที่นำรัชนีรมย์ยิ่ง
อุดมราชนิเวศมหาสถาน	มีพระราชนิเวศใหญ่โตมากมาย
อมรพิमानอวตารสถิต	เป็นวิมานเทพที่ประทับของพระราชผู้อวตารลงมา
สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์	ซึ่งทำวสักกเทวราชพระราชทานให้พระวิษณุกรรมลงมาเนรมิตไว้

ส่วนชื่อเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครมีที่มาและความหมายที่หลากหลาย เท่าที่รวบรวมมาพอสังเขปได้ดังนี้

เขตคลองเตย ชื่อคลองเตยนี้สันนิษฐานว่าได้มาจากชื่อคลองซึ่งมีดินเตยขึ้นมากในบริเวณนั้น เดิมเป็นแขวงหนึ่งของเขตพระโขนง

เขตคลองสามวา ชื่อคลองสามวา มาจากชื่อของอำเภอหนึ่งในจังหวัดมณฑลบุรี ซึ่งประกอบด้วยอำเภอเจียรดับ อำเภอคลองสามวา อำเภอหนองจอก และอำเภอแสนแสบ เพื่อให้คงชื่อในประวัติศาสตร์ จึงใช้ชื่อเขตใหม่ซึ่งแยกมาจากเขตมีนบุรีว่า เขตคลองสามวา

เขตคันนายาว ชื่อคันนายาวนี้มีที่มาจากการที่พื้นที่ของหมู่ที่ ๘ และหมู่ที่ ๕ ตำบลคันนายาวซึ่งขึ้นอยู่กับอำเภอบางกะปิในสมัยนั้น เป็นท้องนาขนาดใหญ่และมีคันนาที่ยาวมาก จึงได้ชื่อว่า ตำบลคันนายาว และเรียกกันเรื่อยมาจนกระทั่งยกระดับขึ้นมาเป็นเขต

เขตจตุจักร ชื่อจตุจักร มาจากคำ จตุ + จักร หมายถึงสี่รอบราศี โดยจตุจักรนอกจากจะเป็นชื่อเขตแล้วยังเป็นชื่อของสวนสาธารณะที่ทางกรุงเทพมหานครจัดสร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์และสิริมงคลในปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชมีพระชนมพรรษา ครบ ๔ รอบ

เขตจอมทอง ชื่อจอมทองมาจากชื่อเดิมของวัดราชโอรสารามซึ่งเป็นวัดที่ตั้งอยู่ในเขตนี้

เขตดอนเมือง ชื่อดอนเมืองมาจากการที่พื้นที่ในบริเวณนี้เป็นที่ดอน

เขตดินแดง ชื่อดินแดงมาจากการที่ประชาชนเรียกชื่อถนนดินแดง ซึ่งถนนดินแดงก็มีความเป็นมาว่า สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการสร้างทางด้วยดินลูกรัง จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิถึงสามเหลี่ยมดินแดง เมื่อมีรถวิ่งผ่านไปมาก็จะมีฝุ่นสีแดงฟุ้งกระจายไปทั่ว ประชาชนจึงเรียกถนนสายนี้ว่า ถนนสายดินแดง และเนื่องจากสำนักงานเขตดินแดง ตั้งอยู่ในบริเวณนี้จึงเรียกชื่อเขตให้สอดคล้องกับพื้นที่เดิมที่เรียกกันมาติดปาก

เขตตลิ่งชัน ชื่อตลิ่งชัน มาจากการที่พื้นที่ในอดีตริมคลองจำนวนมากและมีตลิ่งสูงชัน

เขตทวีวัฒนา ชื่อทวีวัฒนามาจากชื่อของคลองทวีวัฒนา ซึ่งเป็นคลองที่โปรดเกล้าให้ขุดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ความหมายของทวีวัฒนาหมายถึงพัฒนา ยิ่ง ๆ ขึ้น

เขตธนบุรี ชื่อเขตมาจากการที่ธนบุรีเคยเป็นจังหวัดหนึ่ง ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ภายหลังรวมการปกครองเข้ากับกรุงเทพมหานคร ชื่อธนบุรีมีความหมายว่า เมืองแห่งทรัพย์สิน ที่ได้ชื่อเช่นนี้ สันนิษฐานว่าคงจะเป็นเมืองที่มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ เพราะที่ดินดีเหมาะเป็นทำเลที่เพาะปลูกพรรณไม้ และอีกความหมายหนึ่งชื่อธนบุรี เพราะเป็นการเฉลิมพระเกียรติของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

เขตบางกอกใหญ่ ชื่อบางกอกใหญ่สันนิษฐานว่าน่าจะเพี้ยนมาจากชื่อเดิมว่า บางเกาะใหญ่ เนื่องจากพื้นที่เป็นเกาะมีน้ำล้อมรอบ ต่อมาเรียกบางกอกใหญ่ เพราะที่ตั้งติดอยู่กับคลองบางกอกใหญ่

เขตบางกะปิ ชื่อบางกะปินั้น สันนิษฐานเป็นสองนัย นัยแรกว่ามาจากพื้นที่พื้นที่นั้นอาจมีกุ่มเล็ก ๆ มากมายและประชาชนนำมาทำกะปิขายจนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป นัยที่สองว่า เดิมพื้นที่บางกะปิเป็นป่าทึบ มีลิงอาศัยอยู่ชุกชุม ซึ่งจะเห็นว่าตราสัญลักษณ์ของเขตบางกะปิใช้ตราหนุมานเป็นเครื่องหมาย

เขตบางบอน คำว่าบางบอนสันนิษฐานว่าเป็นการเรียกตามชื่อคลองบางบอน ซึ่งเป็นคลองน้ำจืดสายสำคัญที่ใช้ในการเกษตรและเส้นทางคมนาคมของประชาชนในย่านนี้มานาน

เขตบางพลัด ชื่อบางพลัด เดิมบางพลัดมีฐานะเป็นเพียงแขวงบางพลัด อยู่ในการปกครองของเขตบางกอกน้อย แต่เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ เป็นต้นมา กรุงเทพมหานคร ได้มีนโยบายเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขต โดยตั้งแขวงบางพลัดเป็นสำนักงานเขตสาขา และสำนักเขตโดยลำดับ ชื่อบางพลัด ก็เลยมาเป็นชื่อเขตต่อนั่นเอง

เขตปทุมวัน คำว่าปทุมวันมีความหมายว่า ป่าบัว เพราะในสมัยก่อนท้องที่ในเขตปทุมวันมีสภาพเป็นทุ่งนา เป็นชนบทชานเมือง การไปมาใช้เส้นทางคมนาคมเพียงทางเดียวคือทางเรือ ในคลองแสนแสบซึ่งเชื่อมกับคลองผดุงกรุงเกษม ต่อมารัชกาลที่ ๔ ได้เสด็จทอดพระเนตรบริเวณนี้ เห็นว่ามีบัวพันธุ์ไทยขึ้นตามหนองบึงอยู่มาก จึงมีพระราชประสงค์ให้สร้างสระบัวชานกรุงขึ้นสำหรับเป็นที่ประทับพักผ่อน และพระราชทานนามบริเวณนี้ว่า ปทุมวัน ต่อมาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างพระอารามหลวงขึ้น พระราชทานนามว่า วัดปทุมวนาราม บริเวณดังกล่าวจึงได้ชื่อเรียกว่าตำบลปทุมวัน กาลต่อมาจึงได้กลายเป็นอำเภอ ครั้งล่าสุดจึงได้เปลี่ยนจากอำเภอมาเป็นเขต

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย คำว่าป้อมปราบศัตรูพ่าย ตั้งขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ชื่อป้อม ป้องกันข้าศึกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เขตพระโขนง เขตพระโขนง เดิมเป็นอำเภอหนึ่งขึ้นอยู่กับจังหวัดนครเขื่อนขันธ์ คือจังหวัดสมุทรปราการ ในปัจจุบัน แต่คำว่าพระโขนงมีความเป็นมาอย่างไร ไม่มีผู้ใดให้รายละเอียดได้

เขตพระนคร ที่เขตนี้ได้ชื่อพระนคร เพราะเป็นที่ตั้งของพระบรมมหาราชวัง

เขตภายีเจริญ ชื่อเขตภายีเจริญมาจากชื่อคลองภายีเจริญ ซึ่งรัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ พระภายีสัมบัติสมบุรณ์ เป็นแม่กองขุดขึ้น ซึ่งการขุดคลองภายีเจริญนี้แล้วเสร็จในปีพุทธศักราช ๒๔๑๕ โดยรัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดคลองดังกล่าว เขตภายีเจริญจึงได้ชื่อมาจากคลองภายีเจริญ

เขตยานนาวา คำว่ายานนาวาชื่อเขตนี้ตั้งตามชื่อวัดยานนาวา ซึ่งเป็นวัดโบราณมีมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี เดิมชื่อวัดคอกควาย วัดนี้มีเรือสำเภาใหญ่ตั้งอยู่ โดยมูลเหตุที่มาของการสร้างสำเภาที่วัดยานนาวานั้นเล่าว่า สมัยรัชกาลที่ ๓ พระอุโบสถวัดยานนาวาทรุดโทรม รัชกาลที่ ๓ ทรงพระราชศรัทธาปฏิสังขรณ์พระอุโบสถแล้ว ใครจะทรงสร้างพระเจดีย์เพิ่มขึ้น ทรงมีพระราชดำริว่าจะสร้างเป็นสถูปหรือพระปรารักษ์ก็มีอยู่ชุกชุกกันมากแล้ว ทรงปรารถนาว่าแต่ก่อนเรือที่ใช้ไปมาค้าขายกับต่างประเทศใช้เรือสำเภาเป็นพื้น ในอนาคตเรือสำเภาอาจจะสูญไป อาศัยเหตุนี้ เมื่อมีพระราชดำริจะหาแบบอย่างสำหรับพระเจดีย์ที่จะสร้างจึงทรงสร้างพระเจดีย์เป็นทรงเรือสำเภา โดยได้มีพระราชดำรัสว่า คนภายนอกเห็นว่ายเรือสำเภาเป็นอย่างไรจะดูได้มาดูได้ เมื่อสร้างสำเภาพระเจดีย์แล้ว จึงโปรดให้ขนานนามพระอารามใหม่ว่า วัดยานนาวา มาจนบัดนี้ แล้วชื่อนี้จึงได้กลายมาเป็นชื่อเขตเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

เขตราษฎร์เทพ คำว่าราษฎร์ น่าจะมาจากชื่อสะพานราษฎร์ซึ่งถูกรื้อถอนเมื่อเทศบาลคูคลองข้างถนนเพชรบุรี สะพานแห่งนี้สมเด็จพระปิตุลาเจ้าสุภุมลมารศรี พระอัครราชเทวี เป็นผู้สร้างอุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

เขตราษฎร์บูรณะ ชื่อราษฎร์บูรณะ มาจากคำว่า ราษฎร์ + บูรณะ มาเป็นราษฎร์บูรณะตามพจนานุกรม “ราษฎร์” แปลว่าพลเมืองของประเทศ “บูรณะ” แปลว่าทำให้เต็ม ซ่อมแซม เมื่อนำมาผสมกันเป็นราษฎร์บูรณะ จึงมีความหมายได้เป็น ๒ นัย คือพลเมืองของประเทศช่วยกันสร้างขึ้น หรือรวบรวมกันตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้านหนึ่ง อำเภอหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งมีความหมายว่า เป็นเมืองที่ราษฎรช่วยกันค้าจุนส่งเสริมและบำรุงรักษาทุกทางที่จะทำให้เมืองมีความเจริญยิ่งขึ้น ในอดีตนั้น ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ที่มีกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง บริเวณราษฎร์บูรณะเป็นชายทะเล อำเภอป้อมพระจุล ต่อมาแผ่นดินงอกและสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนพื้นน้ำ มีดินไม้้งอกงามเป็นป่าคงอยู่ทั่วไป คนที่อาศัยอยู่แถวนี้จึงช่วยกันหักกลางป่าเพื่อทำให้เป็นเมืองขึ้น จะได้เป็นกำแพงป้องกันกรุงธนบุรีอันเป็นเมืองหลวงต่อไป

เขตมีนบุรี ชื่อเขตมีนบุรีหมายถึงเมืองปลา ที่มาของชื่อก็มาจากการที่มีนบุรีเคยเป็นจังหวัดหนึ่งขึ้นอยู่ กับมณฑลกรุงเทพฯ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๔๕ รัชกาลที่ ๕ โปรดให้รวมท้องที่แขวงอำเภอคลองสามวา อำเภอคลองแสนแสบ อำเภอเชียรดิบ และอำเภอหนองจอก รวมสี่อำเภอ ยกขึ้นเป็นเมืองใหม่ รวมอยู่ในมณฑลกรุงเทพฯ พระราชทานนามว่าเมืองมีนบุรี ซึ่งหมายถึงเมืองปลา เพื่อให้คู่กับเมืองธัญบุรี แปลว่าเมืองข้าวซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว

เขตลาดกระบัง คำว่าลาดกระบัง สันนิษฐานกันเป็นสองนัย นัยแรกว่าพื้นที่บริเวณนี้แต่เดิมเป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ ชาวบ้านเรียกว่าลาด ส่วนคำว่ากระบังหรือกะบัง เป็นชื่อของเครื่องมือจับสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง ที่ชาวบ้านนิยมใช้กันมาก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวอุดมไปด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด จึงเรียกท้องถิ่นที่มีลักษณะปรากฏชัดข้างต้นว่า ลาดกระบัง นัยที่สองว่าเดิมท้องถิ่นนี้เป็นป่ารก มีพื้นที่เป็นเชิงลาดและอุดมด้วยสัตว์ป่า โดยเฉพาะช้างป่าที่ออกหากิน จนทำให้พื้นที่ที่เป็นเชิงลาดพังหลายแห่ง ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนี้ว่า ลาดพัง ต่อมาเพี้ยนเป็นลาดกระบัง

เขตวังทองหลาง ชื่อเขตวังทองหลางมาจากการที่เดิมพื้นที่บริเวณนี้เป็นคูกิ่งน้ำวน มีคันทองหลางขึ้นอยู่ริมคลองเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาของชื่อวังทองหลาง

เขตวัฒนา ชื่อเขตวัฒนามาจากชื่อของซอยวัฒนา ซึ่งอยู่ในเขตคลองเตย ซึ่งซอยวัฒนาก็ได้ชื่อเช่นเดียวกับชื่อของอาคารใหม่ของสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่สร้างอยู่แถวสุขุมวิท ชื่อวิลล่าวัฒนา พระองค์จึงพระราชทานชื่อสำนักงานเขตคลองเตยว่า สำนักงานเขตวัฒนา

เขตสะพานสูง คำว่า สะพานสูงเป็นชื่อของท้องถิ่นดั้งเดิมซึ่งมีลำคลองมากมาย การสัญจรใช้ทางน้ำเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องสร้างสะพานทรงสูงซึ่งมีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ เพื่อให้เรือน้อยใหญ่ลอดผ่านได้สะพานได้

เขตสาทร คำว่า สาทรมาจากชื่อคลองสาทรซึ่งหลวงสาทรราชยุทต์ เป็นผู้ดำเนินการให้ขุดขึ้นและมีการตัดถนนสาทร คือถนนสาทรเหนือและสาทรใต้ โดยมีคลองสาทรคั่นกลางเล่นขนานกันตลอด ชื่อของเขตสาทรก็มาจากชื่อของคลองสาทรและถนนสาทรที่อยู่ในบริเวณนี้

เขตหนองแขม ที่ได้ชื่อเขตหนองแขมเพราะเดิมมีดินแขมขึ้นอยู่มากตามริมหนอง ชาวบ้านได้ขุดบ่อไว้ริมหนองเพื่อใช้น้ำจืด เรียกกันว่าบ่อหนองแขม ครั้นเป็นตำบลจึงกลายเป็นชื่อของตำบลและเป็นกิ่งอำเภอหนองแขมขึ้นต่ออำเภอภาษีเจริญ เมื่อยกฐานะเป็นอำเภอจึงได้ชื่อว่าอำเภอหนองแขม และเป็นเขตในปัจจุบัน

เขตหนองจอก คำว่าหนองจอกมาจากลักษณะของพื้นที่ คือในสมัยก่อนบริเวณเขตหนองจอกเต็มไปด้วยหนอง และมีพีชน้ำคือดอกจอกขึ้นอยู่มากมาย จึงเป็นเหตุให้เรียกดินแดนแห่งนี้ว่า หนองจอก

เขตหลักสี่ คำว่าหลักสี่มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อมีการขุดคลองเปรมประชากรเพื่อเป็นทางลัดไปยังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเรียกว่า บ้านหลักสี่ ตามประวัติศาสตร์ เมื่อ ร.ศ. ๑๑๓ มีการก่อการยึดอำนาจกบฏวรเดช ทางรถไฟใช้ชุมทางรถไฟหลักสี่และวัดหลักสี่ เป็นที่ตั้งยุทธศาสตร์ปราบกบฏในครั้งนั้น ด้วยเหตุดังกล่าว จึงได้ชื่อเขตว่า หลักสี่

เขตห้วยขวาง คำว่าห้วยขวาง มาจากในอดีตที่พื้นที่ในฤดูฝนจะเต็มไปด้วยพื้นที่เป็นลักษณะและห้วยเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นที่ลุ่ม การเดินทางในเขตนี้ต้องอาศัยการเดินทางด้วยเรือ ก็จะพบว่ามีย่านห้วยขวางอยู่เสมอจึงได้ชื่อว่า ห้วยขวาง

เอกสารอ้างอิง

๑. กฤษณา สินไชย. แดนดินถิ่นไทย ชื่อบ้าน นามเมือง กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิมพ์คำ, ๒๕๔๕.
๒. สวรรค์ ตั้งตรงสิทธิกุล. กรุงเทพฯ ไม่มีพิพิธภัณฑ์กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๕.
๓. ศันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. ชื่อบ้าน นามเมือง กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘
๔. www.bma.go.th (Website กรุงเทพมหานคร)

รายการวิจัยก้าวไกล

ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา คลื่นความถี่ FM. ๘๗.๕ MHz

* วันอาทิตย์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง การเมืองกับผลประโยชน์ทางธุรกิจภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐

วิจัยโดย : ดร.อัมมาร สยามวาลา

ดำเนินรายการโดย : นางสาวนารีลักษณ์ ศิริวรรณ

นางสาวปิยะวรรณ ปานโต

* วันอาทิตย์ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

วิจัยโดย : นवलน้อย ตรีรัตน์ และคณะ

ดำเนินรายการโดย : นายจันทมร สีหาบุญดี

นางสาววิมลลักษณ์ สานติธรรม

* วันอาทิตย์ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง งานวิจัยเด่น สกว. ประจำปี ๒๕๔๖

วิจัยโดย : ประชาคมวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

ดำเนินรายการโดย : นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม

นางสาวปิยะวรรณ ปานโต

* วันอาทิตย์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ๘ งานวิจัยเด่น สำนักงานภาค ประจำปี ๒๕๔๖

วิจัยโดย : ประชาคมวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

ดำเนินรายการโดย : นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม

นางสาววิมลลักษณ์ สานติธรรม

เรียบเรียงโดย : นางสาวปิยะวรรณ ปานโต

ข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

“โครงการหลวง” คิวารางวัล Columbo Plan องค์กรเดียวในโลกแก้ปัญหาฝิ่น

“โครงการหลวง” คิวารางวัล Columbo Plan ในฐานะองค์กรเดียวในโลกที่แก้ไขปัญหาฝิ่นในเชิงสร้างสรรค์ จากการคัดเลือกองค์กรต่างๆ กว่า ๓๐๐ องค์กร ๒๔ ประเทศสมาชิก นางพรนันทน์ ภู่ว่าง หัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์ มูลนิธิโครงการหลวง เผยว่า เมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา ศ.ดร.กำพล อดุลยวิทย์ ที่ปรึกษามูลนิธิโครงการหลวง เป็นผู้แทนเดินทางไปรับมอบรางวัลจาก Columbo Plan : Drug Advisory Program หรือ DAP ณ กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา ในฐานะมูลนิธิโครงการหลวงเป็นองค์กรเดียวในโลกที่แก้ไขปัญหาฝิ่นในเชิงสร้างสรรค์ เป็นผลสำเร็จ โดยการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนฝิ่นบนพื้นที่สูงของประเทศไทย

หัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์ มูลนิธิโครงการหลวง กล่าวต่อว่า Columbo Plan เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.๑๙๕๑ โดยความร่วมมือระหว่าง ๗ ประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๒๔ ประเทศ ในปี ค.ศ.๑๙๗๒ จัดตั้ง DAP เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านยาเสพติด โดยการสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและในโอกาสที่ครบรอบ ๓๐ ปี ในปี ค.ศ.๒๐๐๓ จึงจัดงานเลี้ยงฉลองวันครบรอบและพิธีมอบรางวัลแก่องค์กรและบุคคลที่ทำงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกดังกล่าวเมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา ณ กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา โดยมีรางวัลประเภทองค์กร ๓ รางวัล ประเภทบุคคล ๓ รางวัล ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวงได้รับคัดเลือกให้รับรางวัลประเภทองค์กรที่สามารถแก้ไขปัญหาคาการปลูกฝิ่นในเชิงสร้างสรรค์เป็นผลสำเร็จเป็นองค์กรเดียวของโลก จากการคัดเลือกจากองค์กรต่างๆ กว่า ๓๐๐ องค์กรจาก ๒๔ ประเทศสมาชิก Columbo ส่วนอีก ๒ องค์กร คือองค์กรด้านศาสนาของศรีลังกา ที่ทำงานแก้ไขปัญหายาเสพติดและโรงพยาบาลของประเทศอินเดีย ที่ทำงานด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ที่มา : สำนักข่าวไทย

<http://www.nrct.net/>

สารนำร่องงานวิจัยและพัฒนา

แพทย์ระบุนอวัยวะเริ่มด้อยประสิทธิภาพเมื่ออายุ ๒๗ ปี

แพทย์แนะนำออกกำลังกาย รับประทานอาหารแคลเซียมสูง สร้างความแข็งแรงให้มวลกระดูก ตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากอวัยวะของคนเริ่มแก่ ด้อยประสิทธิภาพตั้งแต่อายุ ๒๗ ปี คาดปี พ.ศ.๒๕๖๓ คนทั่วโลก ๖๐๐ ล้านคนทุกทรมานจากความพิการและความเจ็บปวดจากโรคข้อและกระดูก

นายแพทย์พรชัย ตั้งสำเร้งวงศ์ แพทย์ออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลตำรวจ กล่าวว่า ปัจจุบัน มีคนมากกว่า ๔๐๐ ล้านคนทั่วโลก มีชีวิตอยู่ด้วยความทรมานจากความพิการและความเจ็บปวด จากโรคข้อ โรคกระดูกพรุน โรคกระดูกสันหลัง และจากอุบัติเหตุของกล้ามเนื้อ กระดูกและข้อ คาดว่า ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า กลุ่มโรคกระดูกและข้อ จะมีผลกระทบต่องสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยคาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะมีผู้เจ็บป่วยด้วยโรคกลุ่มนี้จากทั่วโลกเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งหรือ ๖๐๐ ล้านคน องค์การอนามัยโลกจึงประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๓ เป็นทศวรรษโรคกระดูกและข้อ โดยกำหนดให้ในช่วง ๑๐ ปี เป็นปีของการรณรงค์โรคกระดูกและข้อ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคกระดูกและข้อให้ดีขึ้น ป้องกันการเป็นโรคข้อและกระดูก

นายแพทย์พรชัย กล่าวว่า ร่างกายของคนเราจะเก็บสะสมมวลกระดูกเต็มที่จนถึงอายุ ๒๕ ปี หลังจากนั้นจะค่อย ๆ เสื่อมสลาย แต่ร่างกายยังต้องการแคลเซียมเข้าไปเสริมสร้างกระดูกที่สึกหรอ ทางการแพทย์พบว่า อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายจะเริ่มแก่หรือทำงานด้อยประสิทธิภาพลงตั้งแต่อายุ ๒๗ ปี ไม่ได้หมายความว่า คนจะแก่เมื่ออายุ ๖๐ ปี ดังนั้น การดูแลสุขภาพตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน จนถึงวัยสูงอายุจึงมีความจำเป็น ต้นทุนสุขภาพตั้งแต่วัยเด็กส่งผลต่อสุขภาพในยามชรา

สำหรับการดูแลกระดูกให้แข็งแรง นายแพทย์พรชัยกล่าวว่า ต้องรับประทานอาหารที่มีแคลเซียมสูง ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มความแข็งแรงให้กระดูก แนะนำให้ออกกำลังกายด้วยการเดินหรือวิ่งเหยาะ อย่างน้อยวันละ ๒๐ - ๓๐ นาที สัปดาห์ละ ๓ ครั้งก็พอ ไม่ควรหักโหมออกกำลังกายมากเกินไป เพราะจะทำให้กระดูกหรือข้อต่อบาดเจ็บได้ ส่วนการกินแคลเซียมเม็ด มีผลข้างเคียงทำให้ท้องผูกได้ ในผู้ที่จำเป็นต้องได้รับแคลเซียมเม็ดเสริม ควรอยู่ในความดูแลของแพทย์ ร่างกายจะนำแคลเซียมมาใช้ประโยชน์ได้ ต้องมีวิตามินดี เป็นส่วนประกอบ ซึ่งหากรับประทานอาหารพวกปลาเล็กปลาน้อย ปลา ร้าสุก ผักใบเขียวเข้มร่วมกับการออกกำลังกายรับแสงแดดในยามเช้าหรือยามเย็น จะเพิ่มความแข็งแรงให้กระดูก ไม่ต้องเปลืองเงินซื้อวิตามิน อาหารเสริม

ที่มา : สำนักข่าวไทย

<http://www.nrct.net/>

สารสกัดจากตะไคร้ต้านมะเร็ง

ไม่มีใครอยากเป็นโรคมะเร็ง ไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับส่วนไหนของร่างกายก็ตาม หากรู้ว่าจะมีช่องทางไหนในการสกัดกั้นเหตุเกิดโรคได้ จึงต้องพยายามเต็มที่ จากการสำรวจพบว่า “มะเร็งลำไส้ใหญ่” ในประเทศไทยพบมากในเพศชายมากกว่าเพศหญิงโดยเฉลี่ยอายุมากกว่า ๕๐ ปี สาเหตุเกิดมาจากพันธุกรรมหรือเกิดการอักเสบภายในลำไส้ใหญ่รวมไปถึงริดสีดวงทวาร ซึ่งอาจทำให้กลายเป็นมะเร็งทางทวารหนักได้ อย่างไรก็ตามหากกล่าวถึงอุบัติการณ์ของโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่โดยทั่วๆ ไปพบว่า ในทวีปเอเชียจะน้อยกว่าทวีปยุโรป และอเมริกาเนื่องจากทวีปเอเชียมีการบริโภคอาหารที่เป็นพืชผักมากกว่าทวีปอื่น ๆ ซึ่งอาหารเหล่านี้มีคุณสมบัติต้านมะเร็งสามารถกำจัดสารก่อมะเร็งลำไส้ได้

ทางสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ตระหนักถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแก่ รศ.ดร.อุษณีย์ วิจิเขตคานวน และคณะจากภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์หาสารต้านมะเร็งลำไส้ใหญ่จากตะไคร้” เพื่อแยกส่วนสารสำคัญที่มีฤทธิ์ต้านการเกิดมะเร็งลำไส้ใหญ่จากตะไคร้

โดยศึกษาผลของสารสำคัญที่แยกได้ต่อการป้องกันการเกิดความผิดปกติของเซลล์ลำไส้ใหญ่ หลังจากได้รับสารก่อมะเร็งเฮกเซนซิมิเทน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาตะไคร้เพื่อใช้ป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่ ซึ่งเมื่อนำลำต้นของต้นตะไคร้มาทำให้แห้งและอบที่อุณหภูมิ ๔๕ องศาเซลเซียส ปั่นให้เป็นผงละเอียดและนำมาเก็บไว้ในตู้เย็น เขย่าในเอทานอล ๘๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วนำสารสกัดไปเขย่าด้วยเฮกเซน เอทิลอะซิเตท และบิวทานอลตามลำดับจะได้สารสกัดสี่ส่วนคือส่วนที่ละลายในเอทานอล ส่วนที่ละลายในเฮกเซน ส่วนที่ละลายในเอทิลอะซิเตท และส่วนที่ละลายในบิวทานอล จากนั้นนำไปทำให้แห้งเพื่อทดสอบกับหนูขาว พันธุ์ Wistar ผลการวิจัยพบว่า สารสกัดจากตะไคร้ที่ละลายในเฮกเซนยับยั้งมะเร็งได้โดยสารสกัด ๒ ชนิดจากตะไคร้คือ citral และ geraniol มีองค์ประกอบทางเคมีที่สำคัญที่ต้านมะเร็ง และยังมีสารจำพวก terpenoid ที่มีศักยภาพต้านมะเร็งได้ดีเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ตะไคร้ยังมีคุณสมบัติที่สามารถลดระดับคอเลสเตอรอลได้อีกด้วย แต่ทั้งนี้จะต้องผ่านกระบวนการสกัดการแยกองค์ประกอบทางเคมีก่อน

ที่มา : <http://www.matichon.co.th/matichon>

ที่ปรึกษา

นางพรพิมล ธีรคุณโกวิท : รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นายบุญเรือง บุรภัคดี : ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

คณะทำงาน

นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม : ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา
นางสาวอุษา โฆษิตตระกุล : วิทยากร ๑
นางสาวพร สุขเอียง : วิทยากร ๑
นางสาวพวงา ธีรภานนท์ : วิทยากร ๑
นางสาวอุษาทิพย์ อัมรินทร์ : วิทยากร ๑
นางสาวนริศลักษณ์ ศิริธรรม : วิทยากร ๕
นางสาวอิมลรักษ์ คานติธรรม : วิทยากร ๔
นางสาวอุษาคลธร เตชะวงนกร : วิทยากร ๔

ผู้จัดทำ

นายสุนทร ฐิตานุกูล : วิทยากร ๔
นางสาวปิยะวรรณ ปานโต : วิทยากร ๔

ฝ่ายธุรการ

นางสาวธณัฐดา ทาเรือนศรี : เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
นางศศิภา พลอยเสียมพงษ์ : เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๒
นางนันทน์นัฐ ปิยะวีระกุล : เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

ติดต่อขอรายละเอียดบทความได้ที่
กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗ - ๘, ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๒

ພິມພໍ້ທີ່ : ສຳນັກກາຣພິມພໍ້
ສຳນັກງານເລຂາທິການສຸກາຜູ້ແທນຣາຍຖຽງ